

ΚΩΔΙΚΟΣ 111131

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τριμηνιαία έκδοσις τῆς ὁμωνύμου
ὀρθοδόξου χριστιανικῆς ἀδελφότητος
Ἑλ. Ὑψηλάντου 129, 262 25 ΠΑΤΡΑΙ, Τηλ. 2610 276.731

25^{ον} Εἰς ἐπήκοον

Οἱ εὐχές τῆς Θείας Λειτουργίας

(Γράφει ὁ π. Παναγιώτης Μεντζᾶς)

"Ὁ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι",
(Γαλ. Δ1) γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Παραλάσσοντας τ' ἀνωτέρω δύναται κάποιος νά σκεφθῇ καί εἰπῇ μέσα του: "Ὁ εὐσεβεῖς λειτουργοί, ἱερεῖς καί ἀρχιερεῖς, "τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε" τόν πλοῦτον τῆς ψυχῆς σας - ὁ ἀντίδικος "βασκένει γάρ τοῖς εὐπόρῳ, οὐ πένητι, εὐημεροῦσιν, οὐ δυπραγοῦσι" (Θεοδώρητος) - καί ἴσως χωρίς νά τό ἔχετε συνειδητοποιήσῃ, ἀποδεικνύεσθε ἀναντιρρήτως, ἀνακόλουθοι, ὅταν, ἐνῶ προτρέπετε τοὺς πιστούς, εἰς τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας, νά εὐχαριστήσουν ὅλοι μαζί τόν Κύριον, πού τοὺς ἀξίωσε νά μεταλάβουν τό Σῶμα καί τό Αἷμα Του, λέγοντας, "ὀρθοί μεταλαβόντες... ἀξίως εὐχαριστήσωμε τῷ Κυρίῳ" καί δέν εὐχαρηστήτε, ἀπαγγέλοντας τήν σχετική εὐχή εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ; Δέν εἶναι σοβαροῦ ἀνθρώπου ἡ δικαιολογία, ὅτι τήν ἔχομε διαβάσει καθ' ἑαυτόν ἐνωρίτερα!

Ἄν δέν χρειάζεται νά τήν ἀκούσουν καί νά τήν βιώσουν οἱ πιστοί, τότε νά παραλείπετε καί τήν προτροπήν "ὀρθοί μεταλαβόντες" κ.λπ. ἐπιβάλει ἡ κοινὴ λογική.

Εἶναι κοινῶς παραδεκτόν ὅτι μέχρι τήν ἐποχὴ τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὅλες οἱ εὐχές τῆς θείας Λειτουργίας ἠκούοντο χαμηλοφώνως καί ἀπαγγέλετο ἐκφώνως τό ἀκροτελεύτιον αὐτῶν, δηλαδή οἱ σημερινές ἐκφωνήσεις.

Οἱ ἐκφωνήσεις δέν ἤμπορεῖ νά ἐννοηθοῦν καί δέν ἔχουν κανένα νόημα ὅταν οἱ πιστοί δέν ἀκούουν καί δέν βιώνουν τό νόημα τῆς προσηγηθείσης εὐχῆς. Ἀναναντίρρητον παράδειγμα εἶναι οἱ ἐκφωνήσεις "τόν ἐπινίκειον ὕμνον" καί "ἐξαίρετως τῆς Παναγίας ἀχράντου..."

Κάποιοι ἰσχυρίζονται ἀκόμη, ὅτι ἡ ἐπήκοον τῶν πιστῶν ἀνάγνωσις τῶν εὐχῶν, εἶναι προϊόν προτεσταντικῆς προελεύσεως τήν ὁποίαν εἰσήγαγον οἱ κοσμικὲς ἀδελφότητες "ΖΩΗ" "ΣΩΤΗΡ" καὶ ἄλλες.

Οὐδέν ψευδέστερον.

Διότι ὁ ἰδρυτής τῆς "ΖΩΗΣ" π. Εὐσέβιος Ματθαίουπουλος, μαζί μέ τόν θεῖον του π. Ἱερόθεον Μητρόπουλον, πού ἔγινε κατόπιν Μητροπολίτης Πατρῶν, ἦτο πνευματικά τέκνα τοῦ ἱερομονάχου τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου π. Ἰγνατίου Λαμπρόπουλου (+1869) ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπό τούς τελευταίους "Κολυβάδες", διά τόν ὅποιον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος γράφει: "Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλει εἰς αὐτόν τήν πρώτην κατά τούς νεωτέρους χρόνους ἀποστολικήν ἐργασίαν πρὸς θρησκευτικήν ἀναγέννησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ... προπαρασκεύασεν τούς ζηλωτάς ἐκείνους κληρικούς, οἵτινες ἐμελλον νά συντελέσωσιν εἰς τήν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς θρησκευτικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι. (Ἀνάπλασις 1-9-24).

Ὁ π. Ἰγνάτιος ἄφησε εὐχή καί εὐλογία εἰς τόν π. Εὐσέβιο, τόν ὅποιον τρόπον τινά τόν ἐδέσμευσεν μέ Ἐπιτίμιον, νά ἀναγιγνώσκει τίς εὐχές, ὅπως τίς ἀναγίνωσκεν αὐτός, (ὁ π. Ἰγνάτιος) εἰς τήν θέσιν των χαμηλοφώνως, ἀλλά εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ.

Τήν δέσμευσίν του αὐτήν τήν ἐτήρησεν καί τήν ἄφησεν ὡς Ἱερᾶν παρακαταθήκην εἰς τὰ πνευματικά του παιδιά, τήν ὁποίαν ἐτήρησαν καί τηροῦν καί τήν ὁμολογοῦν καί τήν ὁμολογοῦν, οἱ παλαιότεροι πρὸς τούς νεωτέρους.

Ἄλλωστε ὁ π. Ἰγνάτιος δέν εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν "κολυβάδων" πού ἀναγίνωσκε εἰς ἐπήκοον καί εἰς τήν θέσιν των τίς εὐχές τῆς Θείας Λειτουργίας ἦταν καί ἄλλοι, ὅπως ὁ Ἱερομόναχος Διονύσιος Ἐπειφανίδης (+1887), ὁ ὁποῖος "ἐπέμενε πολὺ εἰς τήν ὁρθὴν καί κατ' ἔννοιαν ἀνάγνωσιν". Ἐπίσης τὰ ἀναγνώσματα τὰ διάβαζε μέ συγκινητική φωνή καί ἐνίοτε μέ δάκρυα. Ἀλλά καί τίς εὐχές τίς διάβαζε μέ τήν ἴδια κατάνυξι...

"Εἶναι ἀδύνατον νά περιγράψωμεν τήν εὐεργετικήν ἐπίδρασιν τῶν εὐχῶν αὐτῶν εἰς τὰς ψυχάς". Τίς μυστικές εὐχές τῆς θ. Μυσταγωγίας τίς διάβαζε μέ καθαρή ἀπαγγελία, πᾶγμα πού θεωρήθηκε καινοτομία ἀπό τόν Ἐπίσκοπο Θήρας, ὅταν ἦταν ἐκεῖ ἐξόριστος" (Πρακτικά Β. Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου τοῦ 2000, σελίς 225).

Εἰς τὰ Β. καί Γ. Πανελλήνια Λειτουργικά Συμπόσια πού ἔγιναν τό ἔτος 2000 καί 2001, ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀπεδείχθη ἀναντιρρήτως ὅτι οἱ εὐχές τῆς Θείας λειτουργίας πρέπει νά ἀναγινώσκονται εἰς τήν

θέσιν των καί εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Θά καταχωρήσωμε αὐτούσια ὀλίγα ἀπό τὰ σχετικά κείμενα τῶν εἰδικῶν λειτουργιολόγων ἐπιστημόνων, μέ τήν εὐχή ὅλοι οἱ λειτουργοί τοῦ Ὑψίστου νά μελετήσουν ἐνδελεχῶς καί ἐπισταμένως τὰ πρακτικά.

✠✠✠

"...Ἦδη ἡ ἐνδελεχής ἱστορική καί θεολογική μελέτη τοῦ θέματος πού μεσολάβησε, δέν ἀφήνει καμιά ἀμφιβολία ὅτι ἡ εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ ἀνάγνωση τῶν ἱερατικῶν εὐχῶν εἶναι ἡ ἀρχαία καί γνήσια παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, γιά τήν περαιτέρω ἐμπέδωση τῆς ὁποίας ἀξίζει νά καταβληθεῖ κάθε προσπάθεια. Πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή ἡδη ἔχουν γίνεи πολλὰ βήματα. Ὡς ἓνα δέ ἀπό τὰ σημαντικώτερα θά πρέπει νά θεωρηθεῖ ἡ μέ πρωτοβουλία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σερβίων καί Κοζάνης Διονυσίου Ψαριανοῦ καί ἐγκρ. Ἰση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σωστή καταχώριση τῶν εὐχῶν καί τῶν ἐκφωνήσεων στίς ἀντίστοιχες λειτουργικές ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (Ἀρχιερατικό - Ἱερατικό), καί ἡ ἀντικατάσταση τοῦ τελετουργικοῦ μυστικῶς μέ τόν ὄρο χαμολοφώνως. (Πρωτ./ρος π. Δημ. Τζέρπος, Λέκτωρ Παν. Ἀθηνῶν "Πρακτ. Β. Παν. Συμποσ. σελίς 370).

✠✠✠

Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν:

Περί αὐτοῦ ὑπάρχει εἰδική εἰσήγηση. Τό ζήτημα καλῶς συζητεῖται στά περιθώρια τῆς λειτουργικῆς πράξεως, πού σαφῶς διέρχεται μεταβατική περίοδο. Τό ἀμετακίνητο αἶτημα καί ὁ ἀπαράβατος ὁρος εἶναι νά ἀναγινώσκονται ὅλες οἱ εὐχές χαμηλοφώνως, οὔτε ἐπιτροχάδην οὔτε "μέ τό μάτι", κατά τό λεγόμενο, μέ συναίσθηση καί φόβο Θεοῦ, χωρίς ὑπερβολές καί ρητορισμούς. Νά ἀναγινώσκονται δέ ὅλες οἱ εὐχές στή θέση τους καί στήν ὥρα τους, οὔτε πρῖν οὔτε μετά, ἀλλά πρό τῆς ἐκφωνήσεως, ἀπό τήν ὁποία τίς ἀπεμάκρυνε ἡ κακή ἐξέλιξη, ὅχι μόνον ἀπό τούς λειτουργούς κατά τήν ὥρα τῆς τελεσεως κατά τήν τετριμμένη προφορική νεωτέρα παράδοση, ἀλλά καί ἀπό αὐτές τίς νεώτερες ἐκδόσεις λειτουργικῶν φυλλάδων. ... (Ἰωαν. Φουντούλης, καθ. Πανεπιστ. "Πρακτ. Γ. Α. Συμπ. 2001 σελίς 167).

✠✠✠

Γνωρίζομε ὅτι ἀπό τό γεγονός τῆς Εὐχαριστιακῆς συνάξεως προσδιορίζεται ἡ δομή τῶν εὐχῶν (πλὴν ἐκείνης τοῦ Χεροβικοῦ) σέ πρῶτο πληθυντικό

πρόσωπο καθώς και ο διαλογικός χαρακτήρας κάποιων τμημάτων της Λειτουργίας. Ή κατά τον 2ο αιώνα μαρτυρία του αγ. Ιουστίνου, φιλοσόφου και Μάρτυρος, περί "ἐπευφημίας" τῶν εὐχῶν τοῦ ἱερέως - κατά τή Θεία Λειτουργία - ὑπό τοῦ λαοῦ διά τοῦ "Ἀμήν", διαπερνᾷ τούς αἰῶνες ὡς ἀπόηχος τῆς μεγάλης ἀλήθειας ὅτι ὑπῆρχε, κάποτε, στή χριστιανική Ἐκκλησία μιᾶ καθολική εὐχαριστιακή συμμετοχή, ἡ ἀπώλεια τῆς ὁποίας δέν ἐπιτρέπει ἐφησυχασμούς....

Οἱ περιπτώσεις, ὅμως, τῶν εὐχῶν χωρίς ἔνδειξη περί τοῦ τρόπου ἀναγνώσεως, ἀλλά μέ τήν ἔνδειξη ἐκφωνήσεως τοῦ ἐπιλόγου, δηλώνουν ὅτι ὁ τρόπος ἀναγνώσεώς τους δέν ἦταν οὔτε ἐκφωνος (δηλαδή με ἡχηρή καί μελωδική φωνή) οὔτε μυστικός (δηλαδή σιωπηλή ἀνάγνωση, τρόπος τόν ὁποῖο ἀείμνηστος θεολόγος ἀπεκάλεσε "παντελή μουγκαμάρα").

Ὁ ἐνδιάμεσος - μεταξύ ἐκφώνου καί μυστικοῦ - τρόπος ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν στήν πληθὴ τῶν μελετηθέντων χειρογράφων εὐχολογιῶν εἶναι ὁ "εἰς ἐπήκουον", δηλαδή ὁ χαμηλόφωνος, ὁ ἀποπνέων τήν ἱερότητα τῶν λεγομένων καί τῶν τελουμένων...

Σέ ὅλες, ὅμως, τίς περιπτώσεις τό συμπέρασμα εἶναι σαφές: οἱ εὐχές ἀκούγονται (δηλαδή οὔτε ἐκφωνοῦνται, οὔτε ἀναγινώσκονται μυστικῶς), ἐκφωνοῦνται ὅμως οἱ ἐπίλογοι τους ὡς δοξολογικές κετακλείδες, οἱ ὁποῖες πρέπει νά ἀναγνωσθοῦν μέ "λαμπρή φωνή" (ὅπως ἐπεξηγοῦν τό "ἐκφώνως" ἀρκετά χειρόγραφα εὐχολόγια), Αὐτό, ἐπομένως, ἰσχύει καί γιά τά διαφορετικά τμήματα τῆς εὐχαριστιακῆς Ἀναφορᾶς.

Τό συμπέρασμα αὐτό, ὅμως, δέν συνάγεται μόνο ἀπό τή μελέτη τῆς χειρογράφου εὐχολογιακῆς παραδόσεως, ἀλλά καί ἀπό τήν ἐπισήμανση τῆς φιλολογικῆς ἐνότητος τοῦ κειμένου, ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἀναμνήσεως ἕως καί τό "Ἐξαίρετως τῆς Παναγίας..." (Γεωργ. Φίλιος, καθηγητής Πανεπιστημίου "Πρακτ. Β. Π. Α.Σ. σελ. 180, καί Γ.Π.Α.Σ. σελ. 114, 115).

✠✠✠

Βλέπουμε, λοιπόν, ὅτι στό σχῆμα αὐτό ὅλοι προσφέρουν, ὅλοι εὐχονται, ὅλοι κοινωνοῦν. "Μυστικές" εὐχές δέν ὑπάρχουν. Κάτι τέτοιο θά ἦταν ἀδιανόητο γιά τήν ἀποστολική καί μεταποστολική Ἐκκλησία, γιατί θά σήμαινε "σχίσματα" μέσα στό ἀδιαίρετο σῶμα τοῦ Χριστοῦ.... (Παναγ. Σκαλτσής, καθ. Πανεπιστημίου "Πρακτ. Γ.Π.Α.Σ. σελ. 282).

✠✠✠

Κατά τήν τέλεσιν τῶν διαφόρων Ἀκολουθιῶν καί

ἰδίως τῆς Εὐχαριστιακῆς Θείας Λειτουργίας πρέπει νά ἐπιδιωχθῇ νά μή διαταράσσεται ἡ ὀργανική συνοχή τους μέ παραμορφωτικό κομμάτιασμα αὐτῶν δι' ἀποσπάσεως εὐχῶν ἐκ τῆς ὀργανικῆς τῶν θέσεως καί συνάφειας ἡ διά ἑτεροχρονισμό τῶν. (Εὐαγγ. Θεοδώρου, καθ. Πανεπιστημίου "Πρακτ. Β. Π. Α.Σ. σελ. 55).

✠✠✠

Ὁ εὐχητικός λόγος εἶναι τό πρωτεῦον στά Μυστήρια

Ἐδῶ πρέπει νά γνωρίζουμε τήν βασική διάκριση, οἱ Δεήσεις ἐκφωνοῦνται καί οἱ Εὐχές ἀναγινώσκονται. Ἀκόμα, οἱ Εὐχές διακρίνονται στό κύριο τμήμα τους ποῦ ἀναγινώσκεται καί στό ἀκροτελεύτιο ποῦ ἀπαραιτήτως ἐκφωνεῖται. Κι ἀκόμα, καί τό κύριο τμήμα τῶν Εὐχῶν ἀναγινώσκεται τοῦλάχιστον ἱεροπρεπῶς, κατά τό λόγο τοῦ Γρηγορίου Θεολόγου "ἱερουργοῦμεν τόν λόγον". Ἐδῶ ἡ μουσική πρέπει νά κανοναρχεῖ στόν ἱεουργό τή βάση τοῦ ἤχου, στόν ὁποῖο ψάλλεται ἡ Λειτουργία, γιά νά τήν "βαστᾷ" ὡς βαστακτής καί ὁ λειτουργός ἱερεὺς ἡ Ἀρχιερεὺς. (Γρηγόριος Στάθης καθ. πανεπιστημίου "Πρακ. Γ. Π. Α.Σ. σελ. 256, 257, 270).

✠✠✠

Μέ τό ἐπιχείρημα ὅτι ὁ "λόγος τοῦ Θεοῦ" δέν ἐξαντλεῖται στά στενά πλαίσια τῆς "λογικῆς ἐκφορᾶς" του, μερικές φορές ὀρισμένοι θεολόγοι - ἀπό ὑπερβολική προφανῶς ἀντίθεση πρός τίς "λογοκριτικές" ἀντιλήψεις τῆς νεωτερικότητος - καταλήγουν στό ἄλλο ἄκρο, τήν πλήρη δηλαδή ἀπόρριψη τῆς λογικῆς! Ἔτσι ὅμως ἔρχονται σέ πλήρη ἀντίθεση πρός τή χορεία τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας (καί ὄχι μόνο τῶν ἀπολογητῶν), οἱ ὁποῖοι ἐπιχειροῦσαν οὐσιαστικά μιᾶ "λογική" παρουσίαση τῆς "ὑπέρ λόγον" ἀποκξάλυψεως τοῦ "θεοῦ Λόγου". Χαρακτηριστική ἡ προτροπή τοῦ Μ. Ἀθανασίου πρός τούς χριστιανούς νά μή διακηρύσσουν "ἄλογον τήν εἰς Χριστόν πίστιν".

Στήν περίφημη εὐχή τοῦ εὐαγγελίου τῆς εὐχαριστιακῆς λειτουργίας γίνεται μέν ἐπίκληση, ἀλλά γιά "τῆν τῶν εὐαγγελικῶν... κηρυγμάτων κατανόησιν". (Πετρ. Βασιλειάδης, καθ. Πανεπιστ. "Πρακτ. Β. Π. Α.Σ. 2000 σελ. 167)

Σημείωσις: Περισσότερα δύνασθε νά διαβάσετε εἰς τό βιβλίον "Εἰς ἐπήκουον", ὅπου ὑπάρχουν καί τοποθετήσεις Ἱεραρχῶν μας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ. "Μητρόπολις τῶν ἑορτῶν"
"Μυστήριον ξένον", ἀκατάληπτον μέ τήν
λογικήν. Δηλαδή μέ τό πείραμα, τήν παρατήρησιν
καί τόν μαθηματικόν λογισμόν.

Τό πῶς ὁ Θεός ὁ αἰώνιος μέ τό δεύτερον πρόσωπον
τῆς Ἁγίας Τριάδος, τόν Υἱόν, "ἐσκήνωσεν" εἰς
τά πανάχρονα σπλάχνα τῆς Παρθένου Μαρίας
καί "ἐτέχθη" ἐν χρόνῳ καί "ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καί
τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη" (Βαρούχ Γ38)
ὑπερβαίνει κάθε λογικήν, ὅμως εἶναι γεγονός.
Γεγονός ὅμως πιστευόμενον καί ὄχι
ἀποδεικνύμενον μέ ἐπιστημονικάς μεθόδους,
ὅπως καί ἄλλα γεγονότα, π.χ. τό ἐλληνικό
"φιλότιμο".

Καί οἱ πῖο ἀντίχριστοι, ἄθεοι δέν ὑπάρχουν,
παραδέχονται ἔμεσα ἢ ἄμεσα τήν καλήν
ἀλλοίωσιν πού ὑπέστη ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης,
ἀπό τήν παρουσίαν τοῦ Κ.Η.Ι. Χριστοῦ εἰς τήν
γῆν.

Ὁ δέ Σατωμβριάν εἶπε "ἐάν ὁ Χριστός
καθυστεροῦσε νά κατέβῃ εἰς τήν γῆν ἑκατό
χρόνια, ἡ ἀνθρωπότης θά καταστρέφετο
ἀνεπανορθῶς".

Διά τοῦτο "ὅσοι πιστοί" χαρήτε καί ψάλατε μέ
ὅλην τήν δύναμιν τοῦ εἶναι σας:

"Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε.

Χριστός ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε.

Χριστός ἐπὶ γῆς ἠψώθητι,

ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ

καί ἐν ἐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοί,

ὅτι δεδοξασται".

✠✠✠

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ προσέλευσις τῶν πιστῶν εἰς
τήν λειτουργίαν τῶν Χριστουγέννων πρέπει
νά προβληματίξῃ τοὺς κληρικούς ὅλων τῶν
βαθμίδων, διότι ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχουν λαοί
πολλοί", πού θέλουν τήν βοήθειά τους, διά νά
συνειδητοποιήσουν τήν πίστιν των, νά χαροῦν
τήν ζωήν των, νά δοξάζουν τόν Θεόν καί νά
συμμετάσχουν εἰς τόν ἀγῶνα διά νά ἐπιτευχθῇ,
ὅσο τό δυνατόν γρηγορώτερα, τό αἶτημα τῆς

Εκκλησίας μας, "ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου".

ΔΕΙΓΜΑ πνευματικῆς καί ψυχικῆς ὑγείας εἶναι
τό ὅτι ἐνοχλήθησαν ἐλαφρῶς μερικοί ἀναγνώστες
τοῦ κυρίου ἄρθρου τοῦ προηγουμένου τεύχους
τῆς "Ε.Κ." ὅπου περιέγραφε τά "καμώματα" τῆς
λεγομένης "πρεσβυτέρας Ἱεραρχίας" καί τοῦ
"Σεραφειμείου Χρηστογιωαννιδίου Ἀγους τῶν
"Δώδεκα".

Τά πνευματικά ὀλισθήματα δέν τά ἐξαφανίζει
ὁ θάνατος, οὔτε ὁ χρόνος, ἀλλά ἡ ἐμπρακτος
μετάνοια, λέγει τό Πνεῦμα τό Ἅγιον.

✠✠✠

Ὁ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ τῶν ἱερέων καταδικάζεται
σχεδόν ἀπ' ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καί εἶναι
ἀλήθεια ὅτι διά τήν ὀρθοδοξίαν δέν ἔχει θέσιν ὁ
συνδικαλισμός τῶν ἱερέων.

Ὅμως εἰς τήν ὀρθοδοξίαν δέν ἔχει καμμίαν θέσιν
καί ὁ δεσποτισμός μερικῶν σεβασμιωτάτων
Μητροπολιτῶν μας.

Λυσυγῶς διά τοὺς πῖο πολλούς Ἐπισκόπους μας,
ἐάν κάποιος ἱερεὺς ἔχει διαφορετική γνώμην,
γιά κάποιο θέμα, εἶναι διά "τό πύρ τό ἐξώτερον",
λέγει ἡ πραγματικότης.

Παράδοξον εἶναι τό ὅτι, ἐνῶ γράφουν οἱ ἴδιοι
διάφορα ψηφίσματα, ὅπως πρόσφατα διά τήν
μισθοδοσίαν τῶν κληρικῶν, βάζουν ὡς ἀποστολέα
"ἅπαντες οἱ κληρικοί"!

✠✠✠

Ἡ ἹΕΡΑΡΧΙΑ μας, ὁμοφῶνως, (ὄχι ὅμως
ὁμοκαρδίως, διότι ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας καί
κάποιοι ἄλλοι Μητροπολίτες μας, λιγώτεροι ἀπό
δέκα, ἐπὶ συνόλῳ 82, ἔχουν διαφορετική γνώμην,
ἀλλά δέν ἐτόλμησαν νά τήν ὑποστηρίξουν ἕως
τέλους, ἀπεφάσισεν νά συνεχισθῇ ὁ διάλογος μέ
τήν πολιτείαν, δι' ὅλα τά θέματα, ἐκτός ἀπό τήν
μισθοδοσίαν τῶν ἱερέων, ἡ ὁποία πρέπει νά μείνῃ
ὅπως εἶναι μέχρι σήμερον.

- Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπός
μας καί οἱ "συν Αὐτῶ" ἐνήργησαν, ὅπως
ἐνήργησαν, ἐρήμην τῆς Ἱεραρχίας, τῶν ἱερέων
καί τῆς παντοδυνάμου "Ἐκκλησιαστικῆς
συνειδήσεως"!

- Ἀκόμη ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας θέλοντας νά
τηρήσῃ, τίς ὁποῖες δεσμεύσεις, πού εἶχε ὑποσχεθῇ
εἰς τόν Πρωθυπουργό μας, καί οἱ "σύν Αὐτῶ"
ἐφέρθησαν ἀπαξιοτικά εἰς τοὺς διαφωνοῦντας
καί μάλιστα εἰς τοὺς πρωτοστατοῦντας,
Σεβασμιωτάτους Ναυπάκτου, Δημητριάδος,
Καίσαριανῆς κ.α. γράφουν οἱ ἐφημερίδες, πρᾶγμα
τό ὅποιο ἴσως κατέστησεν τόν ἀρχιεπισκοπικόν
θρόνον ἐπισφαλῆ.

- 'Ακόμη αξιοσημείωτον είναι κάποιοι 'Ιεράρχες μας, άλλα ειπών εις τούς 'Ιερείς, άλλα εις τόν 'Αρχιεπίσκοπόν μας και άλλα υπεστήριζον εις τήν Ιεραρχία, πράγμα αντίθετον μέ τά λόγια τοῦ Κυρίου μας "ἔστω δέ ὁ λόγος ὑμῶν ναί ναι καί οὐ οὐ".

- Ἐγινε πολλή συζήτησις διὰ τό ἄν εἶναι ἡ δέν εἶναι οἱ 'Ιερείς ὑπάλληλοι τοῦ κράτους. Ὡτως οἱ ἱερεῖς δέν εἶναι ὑπάλληλοι τοῦ κράτους ὁμως εἶναι κάτι περισσότερον ἀπό ὑπάλληλοι, εἶναι διάκονοι τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας, πού εἶναι 95% ὀρθόδοξοι εις τήν καρδιά τους, ἔστω καί ἔάν δέν εἶναι ὅλοι συνειδητά ὀρθόδοξοι, ἔστω καί ἔάν μερικοί κληρικοί, δέν εἶναι ὅπως πρέπει. Ἄλλωστε εις ὅλους τούς φορεῖς τοῦ κράτους καί τῆς κοινωνίας, ὑπάρχουν ἀνάξιοι.

- Ἐτονίσθη ὅτι μέ τό σχέδιον τῆς πολιτείας, οἱ ἱερεῖς θά εἶναι "δοῦλοι" τῶν Μητροπολιτῶν. Ἡ Ἐκκλησία ὀρθῶς ἔχει δώσει ὑπερεξουσίες εις τούς Ἐπισκόπους, τό λάθος τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, τό ὅτι δέν ἔβαλε δικλείδες, νά μή μποροῦν οἱ δεσποτάδες νά ὑπερβαίνουν αὐτές τίς ὑπερεξουσίες.

- Θεωρητικά ἕνας ἀδικηθεῖς ἱερεῦς, μπορεῖ σήμερα νά καταφύγῃ εις τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας, πρακτικά δέν γίνεται τίποτα. Καί ἔάν κάποτε δικαιωθῇ ὁ ἱερεῦς δέν ἔμπορεῖ νά μείνῃ εις τήν Μητρόπολιν του. Ἐνας ἐφημέριος ἐδικαιώθη εις τό Σ.Ε. ὁμως ἠναγκάσθη νά φύγῃ ἀπό τήν Μητρόπολιν του.

Μέ τά προτεινόμενα μέτρα, ἴσως θά χάσῃ ὁ ἱερεῦς τό θεωρητικόν αὐτό δικαίωμα.

- Ἀναχωπηρώθη τό θέμα τοῦ χωρισμοῦ τοῦ κράτους ἀπό τήν Ἐκκλησία, πράγμα τό ὅποιον συζητῆται πρὶν ἀπό πολλές δεκαετίες.

Ἐλάχιστοι γνωρίζουν τί σημαίνει χωρισμός καί τίς ἐπιπτώσεις τοῦ χωρισμοῦ εις τό Ἑλληνικόν ἔθνος καί τῆς Ἑλλαδικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τό ὑπάρχον σύστημα εἶναι τό ἰδανικόν ἀρκεῖ νά ἀποσαφηνισθοῦν, μέ κάθε δυνατή λεπτομέρεια, ποιός εἶναι ὁ ρόλος τῆς πολιτείας καί ποιός τῆς Ἐκκλησίας, πράγμα τό ὅποιον δέν θέλει οὔτε ἡ ἐκάστοτε κυβέρνησις, οὔτε ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας, λέγει ἡ ἱστορική πραγματικότητα. Ἀλλά καί ἔάν ὑποθέσωμε ὅτι τό θελήσουν πραγματικά καί οὐσιαστικά, ζημιωμένο θά εὗρεθῇ τό Ἑλληνικόν ἔθνος.

- Ἀκόμη ἂν τό θελήσουν πραγματικά, πρέπει νά τό θέλουν ὅλα τά κόμματα καί ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας καί νά γίνῃ σοβαρή μελέτη τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ χωρισμοῦ "ὅ μή γένοιτο", καί νά

ἀρχίσῃ ἀπό τώρα μιά μακρόπνοος διαδικασία καί νά τελειώσῃ ἔπειτα ἀπό πενήντα περίπου χρόνια, ὥστε νά εἶναι δυνατόν νά ἀλλάξουν ὁμαλά οἱ σημερινές δομές τῆς διοικήσεως καί λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐξασφαλισθῇ ἡ μακρόπνοος συνδρομή τῆς Πολιτείας, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νά μή μπορῇ καμμία παριστασιακή πλειοψηφία τῆς Πολιτείας, νά ἀναιρέσῃ τίς δεσμεύσεις τῆς πολιτείας καί νά μειώσῃ ἢ νά διακόψῃ τήν συνδρομήν της, εις τήν Ἐκκλησίαν.

- Ὁ χωρὶς σοβαρή προετοιμασία, χωρισμός "ἔδω καί τώρα" θά καταστρέψῃ τόν Ἑλληνορθόδοξο συνδετικό ἵστό, πού συνδέει καί διατηρεῖ τήν Πατρίδα μας ζωντανή, εις πείσμα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς καί θά ἐπιφέρῃ εις τήν Πατρίδα μας ἀνυπολόγιστα δεινά.

- Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας, θά ζῇ ἕως τῆς συντελείας τοῦ ὕλικου κόσμου καί θά προσφέρῃ τήν ἀγάπην Της.

- Τά σημερινά γεγονότα εἶναι ἄκρως ἐπικίνδυνα καί ἡ μικρὴ "Ἐνοριακὴ Κίνησις" τὰ εἶχε σέ μεγάλο βαθμό προβλέψει.

Τούς προβληματισμούς της τοὺς εἶχε διατυπώσῃ εις τό ὑπ' ἀριθ. 168/2015 τεύχος τοῦ περιοδικοῦ της, τοὺς ὁποίους ἀναδημοσιεύομεν αὐτολεξί, πρὸς προβληματισμόν καί μόνον, κάθε σκεπτομένου Ἑλλήνα καί ὀρθοδόξου χριστιανοῦ εις τίς ἐπόμενες σελίδες.

Ἵστερόγραφον: Τήν ὥρα πού γράφονται οἱ γραμμές αὐτές εἶναι ὅλα ἐν ἐξελίξει. Ἐυχόμεθα νά πρωτανεύσῃ ἡ λογικὴ ἀπό τήν πολιτείαν καί ἡ Ἱεραρχία νά ἀκούσῃ "τί λέγει τό Πνεῦμα τό Ἄγιον".

Ὁ Καῖσαρ εἶναι πάντα ἐπικίνδυνος

Ὁ Καῖσαρ εἰς τὴν ἀρχαία Ρώμη κατεδίδκαζε εἰς φρικτόν θάνατον τοὺς Χριστιανοὺς, ἐπειδὴ ἠρνοῦντο νὰ τὸν λατρεύσουν ὡς Θεό.

Εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε τὸν πρῶτον λόγον εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, μέ φωτεινὴν ἐξαίρεσιν τὸν Ἰουστινιανό, ὁ ὁποῖος εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς βασιλείας του, καθιέρωσε τὴν "Συναλληλία" καὶ δὲν ἐπενέβαινε εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Γενικῶς ὅμως ἰσχυρὸς Καίσαροπαπισμός, μέ ἐξαίρεσιν τὸν Πατριάρχη Καλέκα (14ος αἰών.) ὁ ὁποῖος ἐπενέβαινε εἰς τὰ τοῦ κράτους, ὅμως καὶ αὐτὸς τελικὰ ἐκθρονίσθη καὶ ἐξορίσθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Εἰς τὴν Δύσιν, κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἰσχυρὸς Παπακαίρισις. Ὁ Πάπας τῆς Ρώμης ἐπιβάλετο εἰς τοὺς ἡγεμόνας.

Εἰς τὴν πατρίδα μας θεωρητικὰ ἰσχύει ἡ "Συναλληλία". Ὅμως ἡ ἱστορία λέγει ὅτι μόνον ὁ Καποδίστριας τὴν ἐφήρμοσε, οἱ ἐπόμενοι κυβερνήτες ἐφαρμόζουν τὸν Καίσαροπαπισμό εἰς τὴν πράξιν, μετονομάζοντάς τον "Νόμο Κρατοῦσης" τῆς Πολιτείας.

Ἡ ἐρμαφρόδιτος αὐτὴ σχέσις τῆς Πολιτείας μέ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀποβαίνει πάντοτε εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν οὐσίαν. Εὐρίσκονται πάντοτε κάποιοι "πρόθυμοι" ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέτες, ποὺ ἐκμεταλεύονται τὴν περίστασι συναινοῦντες διὰ νὰ προβληθοῦν.

Ὅμως οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες διὰ λόγους ἐπικοινωνιακοὺς καὶ ψηφοθηρικοὺς, προσπαθοῦν νὰ τηρήσουν τὸν τύπον, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι σέβονται τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὴν οὐσία ὅμως δὲν τὴν σέβονται καὶ πολλάκις τὴν ὑποτιμοῦν καὶ ψηφίζουν νόμους τοῦ κράτους, ἀντιθέτους ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Οἱ πῖο ἡλικιωμένοι ἐνθυμοῦνται τίς δηλώσεις τοῦ πρεσβυτέρου Καραμανλῆ εἰς τὴν πρῶτην ὁκταετίαν τῆς διακυβερνήσεώς του. "Δὲν θέλω δασκάλους καὶ παπάδες, θέλω μηχανικοὺς καὶ γεωπόνους", παρασυρθὴς

ἀπὸ τὴν "πράσινη ἐπανάστασι" τοῦ Μάο τῆς Κίνας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ "Γέρος" Παπανδρέου, μέ τὴν "ἐχθροειδική" μεταρρύθμισιν τοῦ Παπανούτσου ἔσσειε τὰ θεμέλια τῆς πίστεώς μας.

Ἡ δὲ "χουντική ἐπανάστασις" μέ τὸ ψευδεπίγραφο σύνθημα "Ἑλλάς, Ἑλλήνων Χριστιανῶν", μέ τὸ αὐτόματο διαζύγιο τῆς μιᾶς ἡμέρας, διὰ νὰ νομοποιηθῇ ὁ μοιχὸς δικτάτωρ, καταράκωσε τὸ κύρος τοῦ γάμου καὶ ἐν συνεχείᾳ μέ τὸν πόλεμο ποὺ ἔκαναν οἱ πῖο πολλοὶ χουντικοί, ἐναντίον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου τοῦ Α (Κοτσῶνη) καὶ προπαντὶς μέ τὴν ἀναστάτωσιν ποὺ ἔφεραν, ἐκθρονίζοντας τοὺς "Δώδεκα Ἁγίους Ἀρχιερεῖς", μέ ὄργανον τὸν Ἰωαννιδόπρόβλητον Ἀρχιεπίσκοπον κυρόν Σεραφεῖμ, ἠνοιξαν πληγὴν ἣ ὅποια ἀκόμη ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ πρεσβυτέρου Καραμανλῆ νὰ καθιερώσῃ ὡς ἐπίσημο γλῶσσα τὴν "δημοτικὴν", χτύπησε καίρια τὴν παράδοσιν τοῦ ἔθνους καὶ συνέβαλε τὰ μέγιστα, ὥστε οἱ σημερινοὶ νεώτεροι Ἕλληνες, νὰ μὴν κατανοοῦν τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀπομακρύνονται σιγὰ σιγὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὰ "καμώματα" τοῦ Ἀνδρέου Παπανδρέου μέ τὴν Μιμή, τὸν ὑποχρεωτικὸ πολιτικὸ γάμο καὶ τὴν προσπάθεια ἀρπαγῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, εἶναι γνωστά.

Ὡς ἐπίσης εἶναι γνωστά τὰ ἀντιεκκλησιαστικὰ νομοσχέδια ποὺ ἐψηφίσθησαν ἐπὶ Σημίτη, Καραμανλῆ τοῦ νεωτέρου καὶ Σαμαρά.

Ὅμως ἅπαντες μέχρι σήμερα ἐτήρουν τὰ προσχήματα καὶ ἐσέβοντο τὴν Παράδοσιν καὶ ἐτήρουν τοὺς καθιερωμένους τύπους.

Ὅμως τὸ ὅτι ὁ νέος Πρωθυπουργός μας κ. Τσίπρας καὶ οἱ ὁμόφρονές του, δὲν ἔδωσαν τὸν παραδοσιακὸν θρησκευτικὸν ὄρκον, δὲν ἔχει προηγούμενον.

"Ἀκόμη δὲν εἶχε ἀναλάβει τὰ καθήκοντά του ὡς πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπέστημεν οἱ Ἕλληνες τὸ πρῶτο σόκ" γράφει εἰς τὸν "Ὁρθόδοξο Τύπο" τῆς 30-1-15 ὁ Γεώργιος Ν. Παπαθανασόπουλος, ἐκφράζοντας τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ψηφοφόρων τοῦ ΣΥΡΙΖΑ.

Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Τσίπρας δὲν ἔχει συνειδητοποιήσει ὅτι εἶναι πρωθυπουργός ➔

ένός λαού, που κατά 98% είναι βαπτισμένος ὁρθόδοξος χριστιανός και οἱ οἱ πραγματικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ διαλεκτικοῦ ὕλισμου τοῦ Ἐγγελς, Μάρξ, Λένιν εἶναι 1-2%.

Δέν ἔλαβε ὕπ' ὄψιν αὐτός καί οἱ ὁμόφρονές του, ὅτι διὰ τόν Ἑλληνα, ἔστω καί ἐάν δέν τηρεῖ ὅλα τὰ τῆς Ἐκκλησίας "ἡ ὁρθοδοξία εἶναι περισσότερο θρησκευτική ἐθνική, παρά ἀτομική. Τόν Ἀμερικανό λίγο τόν ἐνδιαφέρει πῶς τὸ θρησκευτικὸ δόγμα τοῦ συμπολίτου του... Ἡ Δύσις ἐν γένει δέν γνωρίζει παρά μόνον τὴν ἀτομικὴ θρησκεία, γιατί δέν πιστεύει εἰς τὴν κοινότητα, εἰς τὸν θρησκευτικὸ τῆς συνανθρωπεύσεως δεσμό... ὁ Ἕλλην λατρεῖ τὴν ὁρθοδοξία μᾶλλον ὡς φρόνημα τοῦ Γένους του, ὡς ἀποθήκην τῆς παραδόσεως του, ὡς σύνδεσμον τῆς ἐθνικῆς του κοινωνίας" ὅπως γράφει ὁ Σπυρίδων Ζαμπέλιος εἰς τὸ βιβλίον του "Μεσαιωνικὸς Ἑλληνισμός" Ἐκδ. 1852).

Ὁ κίνδυνος τῆς ἀλλοιώσεως τῶν παραδόσεων τοῦ ἔθνους μας καί τῆς υποβαθμίσεως τῆς ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μας, εἶναι ἐξόφθαλμα ὁρατός.

Τὸ γεγονὸς ὅτι προεκλογικὰ ἐπισκέφθη τὸ Ἅγιον ὄρος - ἀλήθεια τί λέγουν τώρα οἱ Ἀγιορεῖτες πατέρες, πού δέν ἔκαναν προσευχή πρὸ τοῦ φαγητοῦ, διὰ νὰ μὴ κακοκαρδίουν τὸν κ. Τσίπρα - τὸ Πατριαρχεῖον μας καί πρὸ τῆς ἀνυπάρκτου ἐκκλησιαστικῆς ὁρκομοσίας του, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ.κ. Ἱερώνυμο Β', δέν μαρτυρεῖ σεβασμὸ εἰς τὴν Ἐκκλησία.

Ἐγιναν οἱ ἐπισκέψεις αὐτές, διὰ ἐπικοινωνιακοὺς λόγους καί ψηφοθηρικοὺς.

Εἶναι ἀνάγκη ἡ ὑγιὲς μερίδα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, οἱ διάφοροι πνευματικοὶ ἡγέτες τοῦ λαοῦ μας καί ὁ ἀπλὸς ὁρθόδοξος λαός, μὲ ψυχραιμία, ὄχι παρορμητικὰ καί ἐν θερμῷ, ἀλλὰ καί μὲ σταθερὴ ἀποφασιστικότητα, ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν πρόκλησιν αὐτὴν, πάσῃ θυσίᾳ.

Διότι ἡ ὁποιαδήποτε οἰκονομικὴ ζημιὰ, ὅσο καί ἐάν στοιχίζει εἰς τὸν κάθε ὁρθόδοξο Ἑλ-ληνα, κάποτε θὰ διορθωθῇ, ἐάν ὅμως ἀλλοιωθῇ τὸ ὁρθόδοξο φρόνημα καί ἡ ὁρθόδοξος Παράδοσις τοῦ γένους μας, πρᾶγμα πού ἐπιθυμοῦν οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις, πού ἐπιβουλεύονται τὴν φιλότιμη μας πατρίδα, δέν χάνεται κάτι, χάνεται τὸ πᾶν καί κινδυνεύει νὰ ἀφανισθῇ ὁ Ἑλληνισμός, πού

εἶναι ταυτισμένος μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ὡστε νὰ συνειδητοποιήσῃ ὁ κ. Τσίπρας καί οἱ ὁμόφρονές του, ὅτι ἔκαναν μέγα λάθος νὰ διακόψουν τὴν παράδοσιν.

Ἄν δέν συνειδητοποιήσουν τὸ λάθος τους, εἶναι ἀνάγκη νὰ συνειδητοποιήσουν τὸ λάθος τους οἱ ὁρθόδοξοι χριστιανοί, πού τοὺς ἐψήφισαν χωρὶς νὰ συνειδητοποιήσουν τὸν μεγάλο κίνδυνον, παρασυρόμενοι ἀπὸ τίς ὕλικές ὑποσχέσεις του, καί ἔθεσαν εἰς μέγα κίνδυνον τὴν ὁρθόδοξον πίστιν καί παράδοσιν, ἀντὶ "πινაკείου φακῆς", (Γεν. Κε 29-34) τὸ ὅποιον ἴσως δέν θὰ δυνηθῇ νὰ τὸ δώσῃ καί ἀπ' ὅ,τι δὲ φαίνεται θὰ ἐπαληθευθῇ διὰ μίαν ἀκόμη φορά ἡ προφητεία τοῦ ποιητοῦ μας:

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

Τὰ κάτωθι βιβλία τοῦ π. Παναγιώτου Μεντζᾶ, πού ἐξέδωσε ἡ "Ἐν. Κίν." πωλοῦνται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον "Ἐν. Κίν." τοῦ βιβλίου τῶν Πατρῶν καί ἄλλα βιβλιοπωλεῖα 5 εὐρώ ἑκαστον καί ἀποστέλλονται μὲ ἀντικαταβολή.

- Εἰς Ἐπήκοον.
- Οἱ φωνές τῆς καρδιάς.
- Τὸ Μεγάλον σκάνδαλον.
- Ὁ Δεσποτισμός ὅπως τὸν ἐξῆσα.
- Ὁ Δεσποτισμός ὅπως τὸν ζῶ.
- Τόμος τῆς "Ἐν. Κίν." 3 εὐρώ.
- 13 τόμοι "Ἐν. Κίν." 30 εὐρώ σὺν τὰ ταχυδρομικὰ ἐξόδα.

"Λαέ μου καλέ καί ἡγαπημένε, πάντα εὐκολόπιστε καί πάντα προδομένε..."

Βεβαίως ἡ ἱστορία λέγει ὅτι ὅλοι οἱ θεομάχοι συνετρίβησαν "ὡς σκευὴ κεράμεως" (ψαλ. Β9) καί εἶναι σκληρόν "πρὸς κέντρα λακτίζειν" (Πράξ. ΚΣΤ14) καί ἐάν δέν συναισθανθῇ τὸ ἀτόπημά του, σὲ κάποια στιγμή θὰ εἰπῇ τὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου "νενίκηκάς με Ναζωραῖε", ὅμως ἡ ζημιὰ θὰ εἶναι μεγάλη.

Ὅλοι ἐνδόμειθα νὰ μὴν γίνῃ τίποτε κακὸ καί νὰ ἔχωμε εἰρήνην ἐντὸς τῆς Πατρίδος μας.

Ὅμως ἔχει λεχθῇ καί εἶναι σωστό.

"Θέλεις εἰρήνην ἐτοιμάζου πρὸς πόλεμον" καί ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει, "κρείσσων ➔

